

Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie

**ZOBOWIĄZANIA ŚRODOWISKOWE I KLIMATYCZNE,
W TYM OCHRONA ZAGROŻONYCH ZASOBÓW
GENETYCZNYCH ZWIERZĄT I ROŚLIN**

Metodyka doradztwa

ZATWIERDZAM

Adam Nowak; Elektronicznie podpisany
przez Adam Nowak; MRiRW
Data: 2026.09.01 19:49:31
+02'00'

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Brwinów 2026

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. OGÓLNE ZASADY ŚWIADCZENIA USŁUGI DORADCZEJ „ZOBOWIĄZANIA ŚRODOWISKOWE I KLIMATYCZNE, W TYM OCHRONA ZAGROŻONYCH ZASOBÓW GENETYCZNYCH ZWIERZĄT I ROŚLIN.”	3
III. DOKUMENTY WSPÓLNE DLA WSZYSTKICH USŁUG DORADCZYCH - WYKAZ.....	7
IV. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU DORADCZEGO	8
V. NARZĘDZIA PRACY DORADCZEJ	15
WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH	15

I. Wstęp

Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne, w tym ochrona zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt i roślin, nazywane w niniejszej metodyce Interwencjami RŚK, służą przede wszystkim wprowadzaniu praktyk rolniczych, które mogą pozytywnie oddziaływać na środowisko i klimat. Efekty realizacji Interwencji RŚK w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 zależą będą w dużej mierze od zapewnienia jego beneficjentom fachowego doradztwa świadczonego przez doradców rolniczych ze specjalizacją rolnośrodowiskową (doradca RŚK). Rolnicy i zarządcy nazywani dalej „beneficjentami” podejmujący zobowiązanie rolnośrodowiskowo-klimatyczne powinni korzystać ze wsparcia doradztwa w celu prawidłowej realizacji poszczególnych interwencji.

II. Ogólne zasady świadczenia usługi doradczej „Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne, w tym ochrona zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt i roślin.”

Cel realizacji usługi doradczej

Celem realizacji usługi doradczej „Zobowiązania środowiskowe i klimatyczne, w tym ochrona zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt i roślin” jest:

- transfer wiedzy i innowacji poprzez doradztwo dostosowane do indywidualnych potrzeb rolnika/zarządcy;
- wspomaganie rolników/zarządców w realizacji działań służących promowaniu praktyk rolniczych przyczyniających się do:
  - zachowania siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków;
  - utrzymania tradycyjnych odmian drzew owocowych;
  - ochrony organizmów pożytecznych, w tym owadów zapylających;
  - zatrzymania i odwrócenia procesu utraty różnorodności biologicznej, wzmocnienia usług ekosystemowych oraz ochrony siedlisk i krajobrazów;
  - ochrony różnorodności krajobrazu.

Etapy wykonywania usługi doradczej RŚK i czas jej realizacji

Usługa doradcza dotyczy podjęcia zobowiązania i obejmuje:

- 1) czynności służące przygotowaniu rolnika/zarządcy do podjęcia interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznej;
- 2) doradztwo w trakcie realizacji interwencji.

Dla rolników/zarządców przystępujących do Interwencji RŚK usługa doradcza RŚK powinna być realizowana w całości. W przypadku dodawania kolejnej interwencji należy ponownie sprawdzić możliwości jej realizacji w gospodarstwie.

Zadania z zakresu poszczególnych etapów usługi opisano w rozdziale IV „Harmonogram realizacji programu doradczego”.

Bezpłatna usługa doradcza w ramach PS WPR nie obejmuje sporządzenia planu działalności rolnośrodowiskowej i zmian do takiego planu.

Kto może świadczyć usługi doradcze?

Doradzać w zakresie Interwencji rolno-środowiskowo-klimatycznych (interwencje RŚK) może osoba wpisana na listę doradców rolniczych ze specjalizacją rolnośrodowiskową, prowadzoną przez dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, zwana „doradcą RŚK”. Doradca rolniczy ze specjalizacją rolnośrodowiskową powinien posiadać wiedzę dotyczącą między innymi Interwencji RŚK oraz zasad ich dostępności i realizacji, uczestniczyć w formach doskonalenia z tego zakresu, a w szczególności znać aktualne przepisy prawa mające wpływ na realizację Interwencji RŚK przez rolników/zarządców.

Beneficjenci usługi

Beneficjentem usługi doradczej w zakresie Interwencji RŚK może być rolnik lub zarządca, który:

- podejmie zobowiązanie/a w ramach określonych interwencji, nie później niż 12 miesięcy od rozpoczęcia realizacji usługi doradczej lub;
- realizuje zobowiązanie/a w ramach Interwencji RŚK, a do końca okresu realizacji zobowiązań zostało mu co najmniej 2 lata; lub rok w przypadku wariantów 8.1. i 8.2. Interwencji 8. *Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo*
- w przypadku, gdy zobowiązanie w ramach: „Interwencji RŚK” kończy się 14 marca w roku, w którym wygasa umowa o współpracy w ramach 2-letniej usługi doradczej, to usługę uznaje się za wykonaną;
- w przypadku, gdy rolnikowi/zarządcy przedstawiono czynności służące przygotowaniu do podjęcia zobowiązania w ramach Interwencji RŚK i nie zdecyduje się on na rozpoczęcie realizacji zobowiązania - usługa trwa 1 rok.

Czynności wykonywane na rzecz gospodarstwa w ramach doradzania w zakresie Interwencji RŚK wpisuje się w Karcie usługi doradczej (część ogólna metodyki) w każdym roku świadczenia tej usługi. Wpis do kart usługi doradczej obejmuje poszczególne zadania wymienione w harmonogramie, jeśli dotyczą gospodarstwa.

Opis świadczenia usługi doradczej z uwzględnieniem poszczególnych etapów/czynności i wykorzystywanych dokumentów.

Usługa obejmuje następujące czynności:

1. Przygotowanie rolnika/zarządcy do podjęcia zobowiązania w ramach interwencji RŚK
  - a) poinformowanie o warunkach i trybie przyznawania płatności w ramach Interwencji RŚK
  - b) wstępne zapoznanie z warunkami i wymogami interwencji RŚK
  - c) zapoznanie z minimalnymi wymogami oraz innymi wymogami ustanowionymi na mocy prawa krajowego i prawa Unii.
2. Doradztwo w trakcie realizacji zobowiązania/zobowiązań w ramach Interwencji RŚK obejmuje w każdym gospodarstwie wyłącznie te interwencje, które realizuje dany beneficjent i wykonywane jest co najmniej w zakresie przypisanym poniżej poszczególnym Interwencjom RŚK.

Wykonanie usługi doradczej wymaga co najmniej jednej wizyty w gospodarstwie na rok.

III. Dokumenty wspólne dla wszystkich usług doradczych - wykaz

1. Zakres realizacji programu doradczego.
2. Karta usługi doradczej.
3. Oświadczenie o realizacji programu doradczego.

IV. Harmonogram realizacji programu doradczego

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
I. Przygotowanie rolnika do podjęcia zobowiązania					
	1. Przygotowanie rolnika/zarządcy do podjęcia zobowiązania w ramach interwencji RŚK	1. Przedstawienie ogólnych warunków i wymogów podjęcia i realizacji zobowiązań, wizyta w gospodarstwie - określenie dostępności poszczególnych interwencji RŚK	Lista możliwych do realizacji (przez Beneficjenta usługi doradczej) zobowiązań w ramach Interwencji RŚK	I-II kwartał	W każdej usłudze
		2. Analiza informacji o posiadanych TUZ i obszarach przyrodniczych (OP) pod kątem ewentualnej możliwości realizacji wybranych interwencji: 1 „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000”, 2 „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000” lub 3 „Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000”.	Notatka: - o posiadanych TUZ- pobrana z aplikacji e-Wniosek - położenia posiadanych TUZ na obszarze Natura 2000/poza Naturą 2000 - ustanowionym/nie ustanowionym PZO/PO - położenie TUZ lub OP w zasięgu warstwy cyfrowej GDOŚ i - położenie TUZ lub OP w zasięgu warstwy cyfrowej GIOŚ oraz GDOŚ wyznaczonej dla wodniczki lub dubelta	I-II kwartał	* jeśli dotyczy
		3. Analiza składu gatunkowego i odmianowego istniejących sadów przydomowych pod kątem obecności starych odmian drzew owocowych (analiza ewentualnej możliwości realizacji interwencji 4 „Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych”	* Opis sadu (powierzchnia, liczba drzew w sadzie, gatunki i odmiany)	I-II kwartał	* jeśli dotyczy

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
		4. Poinformowanie rolnika o możliwościach realizacji interwencji 5 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie”	Notatka stanowiąca propozycję polecanych do uprawy w gospodarstwie gatunków/odmian roślin z poniższych list uwzględniających preferencje rolnika, rynek zbytu itp. - lista odmian regionalnych i amatorskich zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze, - lista odmian marginalnych gatunków roślin rolniczych, określonych w przepisach krajowych zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze lub Wspólnym katalogu odmian roślin rolniczych, - lista rzadko uprawianych roślin rolniczych i warzywnych, określonych w przepisach krajowych - lista roślin zielarskich określonych w przepisach krajowych (tylko Wariant 1)	I-IV rok	
		5. Analiza możliwości gospodarstwa pod kątem prowadzenia hodowli ras zwierząt uwzględnionych w interwencji 6 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie”	Identyfikacja gatunków i ras zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie wpisanych do ksiąg hodowlanych. Notatka o zwierzętach kwalifikujących się do objęcia ich programem ochrony zasobów genetycznych zwierząt.	I-II kwartał	*jeśli dotyczy
		6. Omówienie procedur kwalifikowania zwierząt do interwencji 6 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie”	Lista dokumentów dot. interwencji 6	I-II kwartał	*jeśli dotyczy

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
		7. Analiza możliwości gospodarstwa pod kątem realizacji do interwencji 7 „Bioróżnorodność na gruntach ornych”	Wariant 1 Wieloletnie pasy kwietne. Propozycja składu gatunkowego mieszanki spełniającej wymogi określone w przepisach krajowych do założenia na gruntach ornym w gospodarstwie wieloletniego pasa kwietnego (w oparciu o listę gatunków określonych w przepisach krajowych). Wariant 2 Ogródki bioróżnorodności - propozycja składu gatunkowego ogródka bioróżnorodności spełniającego wymogi określone w przepisach krajowych	I-II kwartał	*jeśli dotyczy
		8. Analiza informacji o posiadanych obszarach podmokłych lub torfowiskach objętych normą GAEC 2 pod kątem ewentualnej możliwości realizacji wybranych wariantów interwencji 8. Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo	Notatka o posiadanych gruntach objętych normą GAEC 2	I-II kwartał	*jeśli dotyczy
		9. Wybranie interwencji do realizacji przez beneficjenta	Wyciąg z przepisów prawa zawierający wykaz wybranych interwencji z warunkami i wymogami	I-II kwartał	W każdej usłudze

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
	2. Zapoznanie z odnośnymi minimalnymi wymogami dotyczącymi stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innymi odpowiednimi obowiązkowymi wymogami (wg załącznika do rozporządzenia)	1. Minimalne wymogi wg załącznika nr 1 do rozporządzenia - analizowanie dostosowania gospodarstwa do minimalnych wymogów obowiązujących w przypadku realizacji wybranych przez beneficjenta Interwencji oraz w przypadku niezgodności z minimalnymi wymogami zaplanowanie dostosowania się do odnośnych minimalnych wymogów.	Wyciąg z załącznika nr 1 do rozporządzenia	I-II kwartał	Określenie, czego dotyczą te wymogi, wskazanie tych, które mają zastosowanie w danym gospodarstwie
			Zalecenia do każdego punktu minimalnych wymogów - jeżeli dotyczy - wydruk		Szczegółowe omówienie i przekazanie informacji o wymogach, które dotyczą sytuacji występujących w danym gospodarstwie. Doradztwo w zakresie interwencji, które są realizowane przez odbiorcę usługi

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
II. Doradztwo w trakcie realizacji zobowiązań					
	1. Doradztwo w zakresie realizacji wybranych przez beneficjenta interwencji	1. Informowanie o zmianach w Interwencjach RSK, w tym: - możliwości dodawania nowych zobowiązań, - zmian w wykazie gatunków roślin wskazanych w rozporządzeniu RSK roślin - pomoc w realizacji wymogów określonych dla zobowiązań w przypadku realizacji wariantów interwencji 5 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie” (- w zastosowaniu odpowiedniego materiału siewnego w kolejnych latach w przypadku roślin jednorocznych i dwuletnich czy bylin; - w wytworzeniu materiału siewnego zgodnie z przepisami o nasennictwie (doradztwo technologiczne) –w tym prowadzeniu dokumentacji plantacji oraz wykonywanych zabiegów) - bieżące monitorowanie zmian listy odmian amatorskich i regionalnych do krajowego rejestru COBORU lub odmian marginalnych gatunków roślin rolniczych	- Notatka dotycząca zmian w interwencjach RSK i dostosowanie możliwości do realizacji w gospodarstwie oraz poinformowanie o możliwości dodania nowych zobowiązań - Notatka o możliwości ubiegania się o przyznanie płatności w ramach zobowiązań w zakresie odmian regionalnych, amatorskich i odmian marginalnych gatunków roślin rolniczych zgodnie z ustawą o nasennictwie w przypadku wariantu 5.2 interwencji 5. - Notatka o odmianach	I-II kwartał	

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
		2. Informowanie o aktualnych warunkach i wymogach gospodarowania na TUZ w ramach interwencji 1 „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000”, 2 „Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000” lub 3 „Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000”.	Sporządzenie planu wypasu w przypadku użytkowania pastwiskowego i kośno-pastwiskowego*	II kwartał	*jeśli dotyczy
		3. Pomoc w sporządzeniu planu wypasu*			
		4. Pomoc merytoryczna w prawidłowej realizacji zaplanowanego zabiegów pielęgnacyjnych w sadzie w ramach interwencji 4 „Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych”	Wykaz planowanych zabiegów pielęgnacyjnych w starych sadach oraz karta ilustracji w roku	I kwartał	
		5. Pomoc w realizacji interwencji 6 „Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie”	Pomoc w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji do kwalifikowania zwierząt do programu w trakcie realizacji zobowiązania	I-II kwartał	

LP.	Zadanie	Opis czynności w ramach zadania	Dokumentacja	Termin realizacji	Uwagi
		6. Pomoc w realizacji interwencji 7 „Bioróżnorodność na gruntach ornych” polegająca między innymi na: - omówieniu zasad założenia i utrzymania asów kwietnych i ogródków bioróżnorodności; - ustaleniu składu mieszanek do zakładania pasów kwietnych; - ustaleniu składu gatunkowego ogródków bioróżnorodności.	1. Notatka dotycząca: - ustalenia składu gatunkowego pasów kwietnych i ogródków bioróżnorodności - omówienia zasad założenia i utrzymania pasów kwietnych i ogródków bioróżnorodności; 2. Procedura pozyskiwania materiału rozmnożeniowego z Banku Genów	III kwartał	
		7. Pomoc w realizacji interwencji 8 „Ochrona torfowisk i obszarów podmokłych na gruntach użytkowanych rolniczo” – omówienie zasad użytkowania GO zgodnie z wymogami normy GAEC 2	Notatka o sposobie użytkowania gruntu (użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe, pastwiskowe)	II-III kwartał	
		8. Pomoc w identyfikacji okoliczności, które mogą być uznane jako „siła wyższa”	Dokumenty mogące poświadczyć wystąpienie siły wyższej	Wg potrzeby	
	2. Doradztwo w zakresie korzystania z możliwości zmian zobowiązań i podejmowania, przekazywania, przejmowania kolejnych zobowiązań - w miarę potrzeb	1. Wizyta w gospodarstwie Konsultacja w sytuacji zmian mających miejsce w obrębie gospodarstwa (np. zmiana powierzchni gospodarstwa, ustanowienie Planu Zadań Ochronnych, Planu Ochrony i in.)	Dokumenty dostosowane do rodzaju zmiany	I kwartał	

V. Narzędzia pracy doradczej

1. Informacja o obszarach Natura 2000
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>).
2. (https://coboru.gov.pl/PDO/rekomendacja_woj.aspx).
3. Zasady kwalifikowania zwierząt,
(<http://www.bioroznorodnosc.izoo.krakow.pl/>).
4. Wykaz odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do Krajowego Rejestru,
(<http://www.coboru.gov.pl>)
5. Aplikacja doboru odmian Agrobank

Załącznik nr 1

Wykaz Aktów Prawnych

I. Legislacja UE

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013

II. Dokumenty krajowe

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027;
- Ustawa z dnia 26 stycznia 2023 r. o finansowaniu wspólnej polityki rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 332);
- Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, z późn. zm.);
- Rozporządzenie z dnia 31 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027.(Dz.U. poz.734, poz. 365 z 2024 r., poz. 329 z 2025 r. oraz poz. 336 z 2026 r.)